

Không Thương Lượng với Iran Được — Trump Phải Ngừng Tìm Cách

Jonathan Sweet and Mark Toth / Bản dịch của Hương Dương

[There is no negotiating with Iran — Trump must stop trying](#)

Sự hồi hộp chờ đợi xem Iran có mở lại eo biển Hormuz và từ bỏ các chương trình làm uranium tinh luyện cũng như vũ khí hạt nhân hay không đã chấm dứt vào thứ ba tuần trước mà không có chuyện gì xảy ra.

Tổng thống Trump tuyên bố Mỹ đã chuẩn bị sẵn sàng để tiến hành một chiến dịch chống lại Iran được coi là một "cuộc tấn công lớn nhất kể từ Thế chiến II". Ông cũng nói rằng đây là "cơ hội cuối cùng" cho Tehran và chế độ này sẽ bị "chặt đầu" nếu không chịu thương lượng. Nhưng giới lãnh đạo Iran chỉ coi đó là những lời nói chơi. Lý do là vì những hành động sau đó của Nhà

Trắng không có "kí-lô" nào cả – toàn là những lời to tiếng của Trump nhưng chế độ Iran vẫn đứng vững và thậm chí còn đưa ra các điều kiện để mở lại eo biển này.

Hôm thứ Bảy Tổng thư ký Hội đồng An ninh Quốc gia Tối cao Iran tuyên bố rõ các điều kiện mà Google dịch ra như sau:

1. Không còn đe dọa Iran bằng bất cứ ngôn từ nào hay xúc phạm tới những gì thiêng liêng của người dân Iran;
2. Chấm dứt cuộc chiến và hành động gây hấn chống lại Iran và các đồng minh của họ tại Lebanon, Palestine, Yemen và Iraq;
3. Bãi bỏ lệnh phong tỏa của hải quân và rút lực lượng quân sự (hải quân và không quân) khỏi khu vực xung quanh Iran;
4. Bồi thường toàn thể thiệt hại do hai cuộc chiến tranh xâm lược và ép buộc Iran và không được cắt giảm khoản nào;
5. Bãi bỏ các lệnh trừng phạt tàn bạo và bất hợp pháp đối với dân tộc Iran;

Thiếu tướng Ahmad Vahidi của Iran vẫn tuyên bố thách thức ông Trump: "*Iran sẽ vẫn khai triển vũ khí hạt nhân chừng nào Mỹ và Israel còn sở hữu những vũ khí đó. Chừng nào Mỹ và Israel còn sử dụng vũ khí hạt nhân, chúng tôi, vì an ninh quốc gia, còn tiếp tục phát triển loại vũ khí này. Nếu họ giải giáp, chúng tôi cũng sẽ giải giáp.*"

Cả hai đều là những "làn ranh đỏ" tuyệt đối dành cho ông Trump, nhưng ông lại không có cách đối phó giản dị nào. Hôm thứ Hai, ông Trump đã viết một bài khác trên Truth Social đòi Iran bồi thường cho "*tất cả những người đã thiệt mạng và bị thương nặng do bom Iran đặt ven đường và trong nhiều cuộc xung đột do Iran gây ra... kể cả gia đình các nạn nhân trên tàu USS Cole và hàng ngàn người khác chết tại chiến trường.*" Lối hành xử đó chắc chắn đi đến đâu. Tuy nhiên, việc Đô đốc Brad Cooper viếng thăm Israel — để gặp Trung tướng Eyal Zamir, tham mưu trưởng Lực lượng Phòng vệ Israel. và các viên chức quân sự cấp cao khác — có thể mang lại kết quả thực sự. Liệu đây chỉ là một thông điệp hay là bước lập kế hoạch và phối hợp cuối cùng cho "cuộc tấn công lớn nhất kể từ Thế chiến II"?

Nhưng vào hôm Chủ nhật, có vẻ ông Trump đã thay đổi quan điểm. Ông nói với Axios rằng ông đang tìm một cách hành xử "nhẹ nhàng" đối với cuộc chiến với Iran — "sẵn sàng gia tăng áp lực kinh tế đối với Iran" chứ không ra lệnh tấn công quân sự nữa."

"*Chúng tôi chỉ đang thương lượng nửa chừng với họ. Chúng tôi đang xem xét tình trạng lạm phát phi mã và việc Iran cạn kiệt ngân sách.*" Ông nói thêm rằng Iran "*đang ở trong một tình trạng kinh tế thảm thiết.*"

Tuy nhiên, ngoại trưởng Iran Abbas Aragh nói rằng họ đang gửi thông điệp cho các nước trung gian, chứ không thương thảo trực tiếp hay qua trung gian với Mỹ. Kể cả Steve Witkoff, Jared Kushner và Phó Tổng thống JD Vance đều không có mặt trong phòng họp khi Iran và Oman bàn việc mở lại eo biển này. Không biết ông Trump có đang tự đặt mình vào đối phương hay không khi cho rằng các nhà lãnh đạo Iran rồi cũng hành động hợp lý như mình? Tướng lục quân Mỹ đã nghỉ hưu Jack Keane đã không dùng những thuật ngữ này trong cuộc phỏng vấn với Larry Kudlow trên Fox Business nhưng ông đã giải thích rõ ràng về cách Iran đạt tới những quyết định của họ.

Iran coi eo biển Hormuz như là một tài sản chiến lược và sẽ không tự ý từ bỏ nó. Ông Keane không tin rằng ý chí của chúng ta sẽ “khuất phục các nhà lãnh đạo Iran”; trái lại, họ tự tin rằng họ đang ở thế thượng phong và đang dùng sự kiểm soát eo biển Hormuz để “uốn nắn ý chí của Mỹ.” Họ có ý định kéo dài tình trạng này bằng cách đưa ra những điều kiện Mỹ không thể chấp nhận và gia tăng tấn công các tàu bè cũng như các nước láng giềng vùng Vịnh, hy vọng rằng cuộc bầu cử giữa nhiệm kỳ rồi sẽ buộc ông Trump phải nhượng bộ. Mọi điều ông Trump nói về hiệu quả của lệnh phong tỏa của Mỹ, tình hình kinh tế Iran và thực trạng quân đội quy ước của nước này đều chính xác — chỉ có điều nó không mang lại kết quả mà chính quyền Trump vẫn tưởng.

Chế độ này — “cái nhóm kia” mà ông Trump vẫn ám chỉ — hiện vẫn không hề bị đe dọa. Những thành viên của chế độ không bận tâm đến nỗi thống khổ của người dân, mà chỉ quan tâm đến sự tồn vong của chế độ. Chế độ này và lực lượng nòng cốt của chế độ — Lực lượng Vệ binh Cách mạng Hồi giáo (IRGC) — cần phải bị đưa trở về tầm súng của cả Hoa Kỳ lẫn Israel. Đã đến lúc triệt tiêu lợi thế mà Iran dựa vào eo biển Ormuz và chính chế độ đó, một chế độ mà xét cho cùng không thể tiếp tục cầm quyền.

Thay đổi chế độ có lợi nhiều hơn bất lợi. Khi chế độ này bị loại các vấn đề như Iran làm uranium tinh chế, làm bom hạt nhân, hỏa tiễn đầu đạn và máy bay không người lái, hỗ trợ các quân ủy nhiệm, đe dọa các nước láng giềng vùng Vịnh và chính người dân Iran, cũng như việc bảo đảm lưu thông an toàn qua eo biển đều có thể được giải quyết với chính quyền kế nhiệm. Iran là nguyên nhân gốc rễ của các cuộc xung đột khắp Trung Đông. Nhà Trắng cần thôi cố gắng thương lượng với chế độ này.

Đại tá (đã nghỉ hưu) Jonathan Sweet đã phục vụ 30 năm trong ngành tình báo quân đội và đã chỉ huy Bộ Tư lệnh Sư đoàn Hợp tác Tình báo của Hoa Kỳ với Châu Âu từ năm 2012 đến 2014. Mark Toth là chuyên gia viết về an ninh quốc gia và chính sách đối ngoại.

Họ là những người đồng sáng lập INTREP360 và bản tin tình báo INTREP360 trên nền tảng Substack.